הא בעל מום שרי אע"פ שלא התירו מומחה

תנא כל היכא דלא התירו מומחה תם קרי ליה

לימא כתנאי התולש צמר מבכור תם אע"פ

שנולד בו מום יו ושחמו אסור בכור בעל מום

שתלש ממנו ואח"כ מת עקביא בן מהללאל

מתיר וחכמים אוסרים אמר רבי יהודה לא בזה

התיר עקביא בן מהללאל אלא בשער בכור

בעל מום שנשר והניחו בחלון ואחר כך שחמו

בזה עקביא בן מהללאל מתיר וחכמים אוסריז

אמר רבי יוםי מודה אבא חלפתא בזה שהוא

מותר אבל בייחוד אמרו חכמים יניחנו בחלון

שמא יש תקוה שחטו דברי הכל מותר מת

עקביא בן מהללאל מתיר וחכמים אוסרים ר'

יוםי היינו תנא קמא אלא לאו התירו מומחה

איכא בינייהו דתנא קמא סבר התירו מומחה

איז ואי לא לא ואתא ר' יוםי למימר אע"ג דלא

התירו מומחה אמר רבא לא דכולי עלמא אי

התירו מומחה אין אי לא התירו פ לא ⊕ושלש

מחלוקת בדבר דת"ק סבר פליגי במת והוא

הדין לשחמו והאי דקמיפלגי במת להודיעך

כחו דעקביא ור' יהודה סבר במת דברי הכל

אסור כי פליגי בשחטו ואתא ר' יוסי למימר

בשחמו דברי הכל מותר כי פליגי במת אמר

רב נחמן הלכה כרבי יהודה הואיל ותנן

בבחירתא כוותיה דתנן מישער בכור בעל מום

שנשר והניחו בחלון ואחר כך שחמו ח עקביא

בן מהללאל מתיר וחכמים "אוסרין אמר רב

נחמן בר יצחק מתניתין נמי דיקא דתנן צמר

המדולדל בבכור את שנראה (6) עם הגיזה מותר

ואת שאינו נראה אסור מני אילימא ר' יוסי

ובמאי אילימא בשחמו בין עקביא בין רבגן

אידי ואידי משרא שרי ואלא במת ואי רבגן אידי

ואידי מיםר אסרי ואי עקביא איפכא מיבעיא

ליה נראה עם הגיזה אסור דמיתה קאסרה לי'

אינו נראה עם הגיזה מותר דמעיקרא תליש

אלא פשיטא ר' יהודה ובמאי אילימא במת בין

לעקביא בין לרבגן אידי ואידי מיסר אסרי אלא

לאו ₪ בשחטה ואי עקביא אידי ואידי משרא לאו

שרי אלא לאו רבנן היא וש"מ בשחמו פליגי

ש"מ בעי ר' ינאי התולש צמר מעולה תמימה

מהו תולש מי איכא מאן דשרי אלא צמר

שנתלש מעולה תמימה מהו ידחמאת ואשם

לא תיבעי לך דכיון דלכפרה אתו לא יו משהו

להו דבכור ומעשר נמי דכיון דלאו לכפרה

אתו משהו להו בי תיבעי לך דעולה מאי כיון

מסורת הש"ם

נג א מיי פ"ג מהלכות בכורות הלכה יא ופ"א מהל' מעילה הל' י סמג לאוין שמא טוש"ע י"ד סימן שח :סעיף פ"ח מהלכות בר בר ב מייי

רבינו גרשום

מנוילה הלכה י:

הא בעל מום שרי. תולש לכ"ש נושר: ואע"פ שלא לקיש האי תנא דהתולש . צמר כל היכא דלא התירו מומחה קודם שתלש תם מומווה קודם שותש וזם קרי ליה שכתולש מתם דמי וליכא למימר הא בעל מום שרי (על שנטמא היינו שהומם): מודה אבא זוחר אפילו לחרמים: ארל אנחנו. בייחוד בבירור: ונותנו בחלוז שיש לו תקנה ינותנו בותרון שיש לדומקנה: שאם שחטו יהא מותר: על מה נחלקו כו'. ר' יוסי דאמר במת נחלקו היינו ת״ק דאמר דבמת חולקין: ת״ק סבר. מה שעקביא . מתיר במת כשהתירו מומחה מתיר במתכשהתירו מומחה קודם תלישת שער ואתא ר' יוסי למימר דכל תנא בתרא מטפי אע"ג דלא התירו מומחה קודם אלא שוב ואחר תלישהו מתיר שוב [אחר תלישה] מתיר עקביא והיינו כתנאי: לא דכולי עלמא אי התירו מומחה. קודם תלישה אין אי לא לא ולאו בהכי פליגי אלא ג' מחלוקת בדבר: דת״ק סבר פליגי במת וה״ה לשחטו. ומשום במת איירי מידי בשחטו אית לן למימר דסבר דבתרווייהו פליגי: הל' כר' יהודה. דלא שרי עקביא אלא כשחטו: בבחירתא. מסכת עדיות: צמר המדובלל. המדולדל: במר המודבילי. המודלולי: שנראה עם הגיזה. שנראה במחובר לגיזה מותר: אידי ואידי. בין נראה ובין שאינו נראה כדאמרינן דבשחטו דברי הכל מותר: אי רבנן אידי ואידי מיסר אסירי. אפילו אותן שנתלש קודם וכ״ש ששוב נתלש שמיתה אוסרת: ואי עקביא איפכא אופרת: ואי עקביא איפכא מיבעי ליה. שמה שהוא מותר במת אין מתיר אלא מה שנושר קודם אבל [מה שנושר] שוב [אחר] שמת [לדברי] הכל אסור והכי איבעי ליה למיתנא את שאינו נראה למיתנא את שאינו נואה. מותר ואת שנראה אסור: אלא לאו רבנן. דבשחטו אוסרין מה שקודם נשר אבל שוב שנשחט מותר אבי? שום שנשחט מחות העור והמחובר לו והיינו דקאמר הנראה עם הגיזה הצמר המחובר לעור קרי גיזה מותר ואת שאינו נראה אסור: מעולה תמימה. נראה אסור: מעולה תמימה. מבעל מום דשאר קדשים לא קא מיבעי ליה כיון דבר פדייה הוא לא משהי ליה אלא פריק ליה ושחיט ליה מיד הלכך שרי. וא״ד ייו מיי והכן שוי. וה וה"מ) [כיון דבעי] מומחה ודאי איכא למיחש דמשהי להו ולא קא מיבעי ליה. אלא תמימה קא מיבעי ליה: צמר שנתלש. מעצמו רחטאת ואשם וכו' דבכור ומעשר נמי לא תיבעי לך לד"ה אסור דלאו לכפרה אתי ומשהי ליה משום אתי מיומד צמר הנושר ואתי

לידי תקלה: כי תיבעי לך

דרשע הוא שתולש ודעתו ליהנות לאלתר אבל יאו בנשר קתני והניתו בחלון: דתנא קמא סבר אי התירו אין אי לא לא. פירש בקונטרס דכיון דתרילנא לעיל דכל היכא דלא התירו מומחה תם קרי ליה אם כן סיפא דקרי ליה בעל מום

מיירי יבוח) בלה התרת מומחה וקשיה לפירושו דהא ים דתירץ הכי לעיל היינו כי היכי יח דאיתוקם לריש לקיש ככולי עלמא אבל השתא דלרכינן לומר ממה נפשך כתנאי מסתברא לומר איפכא דתהוי מילתיה ^{שוז} כתנא קמא כפשטיה ונראה לפרש דסובר הש"ס עכשיו משום דקאמר ר' יוסי שמא יש תקוה שעל סמך השחיטה לא היה אומר כך שוה בידו ואין כאן שמא אבל בהתרת מומחה קאמר שמא יש תקוה שיזדקק לו חכם להתירו ואין זה כל כך דבר ברור דמי יימר דמודקק ליה מומחה ומ"מ במסקנא קאמר שו שמא יש

מקוה דקמיירי בשחיטה: התולש צמר מעולה תמימה.

יש פירוש מרש"י שכתוב ט בהם שהוממה ואח"כ נפדית ושחטה משמע שהעמידה כן כדי שתהא כעין בכור אלא שהתלישה היתה בתמות ותימה והא בעי האי למר העמדה והערכה ואין מועיל ללמר העמדת הבהמה כדמוכח בפ' ראשית הגז (חולין קלה.) גבי הא דקאמר התם דאין ראשית הגז נוהג בקדשים משום דכתיב לאנך ולא של הקדש ומוקי לה למעוטי קדשי בדק הבית ופריך והא בעי העמדה והערכה וי"ל דסבירא ליה כר"ל דאית ליה בפ"ב דתמורה (דף לב:) לרבנן דקדשי מזבח לא היו בכלל העמדה והערכה והכי נמי אשכחו רב דסבר כוותיה בפ' שני (לעיל טו.) ועוד י"ל דקדשי מזבח שיש עליהם קדושת הגוף בטל הלמר אגב הבהמה אפילו אותו שנתלש ובר העמדה והערכה חשיב ולא דמי לקדשי בדק הבית א"נ חשיב האי נמר כבעל מום מעיקרא ים וכן שופר של עולה לא יתהע ואם תקע יצא משום דכיון דמעל נפק לחולין כדקאמר בפרק ראוהו ב"ד (ר״ה כח.) י משמע דשייך ביה פדיון ועוד יש לפרש שופר של עולה שהוקדשה הבהמה לדמי עולה ושופר שלמים שהוהדשה הבהמה לדמי שלמים ודינה כשלמים עלמן ואין בה מעילה כדקאמר בפ"ב דפסחים (דף מ:) בעלי שלמים עסקינן ומיהו קשה בהך דשמעתין דכיון דבעי הלמר פדיון היכי שייך למיגזר דלמא משהי ליה והא לריך לפדותו יהן דמה היה מרויח והלת היה נראה לפרש דאיירי בעולה יש ונשחטה למובח שוריקת הדם מתרת בשרה למזבח והעור לכהנים ומבעיה ליה

בצמר שנחלש אי משתרי נמי בהכי אבל פלוגתא דאמוראי היא בפרק המובח מקדש (ובחים פו.) בעלמות שפרשו לפני וריקה דרבי זירא סבר דוריקה מתירתן אפילו לקתא דנרגי וחליני והאמר התם סי כרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר פרשו לפני זריקה מועלין

ועבודה: יו מי איכא מאן דשרי. אליבא דרבנן הא וודאי רשע הוא: בהם ופירש שם בקונטרם דמועלין לעולם אף לאחר זריקה וכל דעיקר שכן דאינה מתרת מה שפירש מחיים ומיהו יש ספרים דגרסי התם 0כרבי אלעור דאמר ר' אלעור פרשו לפני וריקה מועלין בהן עד זריקה כו^{ים:} תולש מי איבא מאן דשרי. פירש בקונטרס אליבא דרבנן הא וודאי רשט הוא משמע דלעקביא אפשר דמותר אף על פי שהאמת הוא דלעקביא נמי אסור בחם כדמוכח ברייתא דהחולש זמר מבכור תם מכל מקום פירש כך בקונטרס שאפילו לא שמיעא ליה ברייתא דבר פשוט הוא יא דמיהא לרבנן דמולש אסור: הדרן עלך הלוקח בהבה

הא בעל מום שרי. ור' יוסי הוא דאמר בשחטו שרו רבנן אי נמי בבוד בעד מום שתדש ממנו. הכא לא קחני והניחו בחלון משום עקביא היא אע"ג דלא התירו וקשיא לריש לקיש: מס קרי ליה. ומאי אע"פ שנולד בו מום אע"פ שנראה אחר כן לחכם ואמר מום קבוע זו: לימא. הא דר"ל תנאי היא: אסור. דבתסדי אפילו עקביא

> מקדושת מזבח ועוד שהרי עדיין אין בו שום היתר. אע"ג דנהט תולש הוא הדין לנתלש כדמפרש בסיפא דשמעתאף: לא בוה. שמת התיר עהביא אלא בשחטו: אמר רבי יוסי מודה אבא. ששמו חלפתא שהוא מן החכמים החולקין על עקביא יו ומודה הוא בזה ששחטו שהוא מותר: אבל בייחוד אמרו הכמים. שבאמת ובברור אמרו יניחנו בחלון לשער בכור בעל מום שנשר: שמה יש מקוה. שמה יהה מותר ליהנות. ומפרש ומה תקוה יש שאם שחטו דברי הכל מותר: אבל. באמת וחבירו בעירובין בפרק בכל מערבין (דף לח.) בסופו: בייחוד. בברור וחבירו במסכת יומא (דף נד.) וידעו בייחוד ששם ארון נגנו: רבי יוםי היינו תנא קמא. דקאמר התולש למר מבכור תם ושחטו אסור הא בעל מום ושחטו מותר לדברי הכל ובמת פליגי ו במודה דר׳ יוסי ולת"ק נמי במת פליגי: סנה קמה סבר הי הסירו מומחה אין אי לא לא. דבעל כרחיך הכי תרצת וכדתרצתי ריש לקיש לעיל כי אותביניה מרישא דמילמיה דתנא קמא דקתני התולש למר מבכור תם הא בעל מום שרי ותרצה ריש לקיש ואמר כל היכא דלא התיר מומחה תם קרי ליה אלמא הכי משמע מילתיה התולש למר מבכור תם דהיינו בעל מום שלא התירו מומחה אסור לדברי הכל הא בכור בעל מום דהיינו התירו מומחה שתלש ממנו כו' ור' יוסי סבר אע"ג דלא התירו מומחה נמי כשנשר שרו רבנן ממאי מדקאמר יש תקוה דמשמע יש תקוה ויתירנו מומחה וישחטנו מכלל דחכתי לח התירו מומחה כשנשר: פליגי במת והוא הדין לשחטו. מדלא אשכחו במילתיה דתנא קמא דנימא שחטו דברי הכל מותר: הלכה כר' יהודה. דבשחטו פליגי ולא במת: אידי ואידי. בין נראה בין לא נראה מישרי שרי דהא אפי׳ מונח בחלון קא״ר יוסי דאפי׳ רבנן שרו בשחטו: אי רבנן אידי ואידי מיסר אסרי. דאותו שמחובר בו טעון קבורה לדברי הכל והתלוש ממנו רבנן אסרי ליה אפי׳ מונח בחלון: אלא פשיטא ר' יהודה היא. דאמר בשחטו פליגי: אידי ואידי. בין נראה בין לא נראה: ושמע מינה בשחטו פליגי. מדלח מלית מוקמת ליה בגוונא אחריתי ומדסתם

לן כר׳ יהודה ש"מ הלכתא כוותיה: הסולש למר מעולה סמימה.

מחיים ש לרבנן מהו לאחר שחיטה בעלת מום לא תיבעי לך

דוודאי לרבנן אסור דאי שרית ליה אתי לשהוייה ואתי לידי גיזה

 ל) [עירובין עה. וש"נ],
כ) עדיות פ"ה מ"ו, ג) [ל"ל במחטו], ד) נ"ח דהחס,
ה) [ע"ב], ו) למ"ק ובמודה דר"י נמי במת פליגי ל"ק, ו) כדמתרץ נ״ק, **ח**) בהתירו לדמתרך ("ק, ח) בהתירו מומחה ל"ק, עו) בו ל"ק,
ושייך ביה פדיון ומיהו קשה בהך וכו׳ אי מישתרי נמי בהכי והא דאמריען בשופר של עולה לא ימקע יש לפרש שופר של לא ימקע יש לפרש שופר של מודה דאתו לשהוייה ולאפקועי עולה שהוחדשה הבהמה לדמי הכא בעלי שלחים נסקינן אבל פלוגתא דאמוראי עסקינן חבל פלוגמח דחמורחי כו' ג״ק, **כ**) ופליגא אדר' אלעזר ג״ק, **(**) ופליגא אדר' אלעזר ל״ק, מ) נועי׳ היטב תום׳ זבחים פו. ד״ה אחיא וכו׳ הגהות הב"ח (מ) גמ' מן הגיזה וכו' שאינו (גמ' מן הגיזה:

שימה מקובצת

ו מום שחטו אסור: כן התירו מומחה לא: גן דתנן הוא היה מתיר שער: דן תיבות עקביא שנו: זן היבות עקביא בן מהללאל מתיר נמחק: סן לאו בשחטו ואי: זן לא משהי אות ו' נמחק: זן קבוע הוא הס"ר: סן עקביא מודה הוא: ט] מחיים והוממה ונפדת לרכנז: יו מה״ד תולש ונפדת לרבנן: ין מה״ד תודש מי: ילון אבל לגבי נשר: יע) מיירי בהתירו מוחחה וקשיא: יע) דהא דדחיקנא לתרוצי לעיל הכי לאפוקי . ברייתא ממשמעות היינו כו׳. הרא״ש: ידו דתיתוקם כר: הוא שי יון ההינוקם דריש לקיש: עון מילתיה דתנא קמא: עון קאמר דשמא יש תקוה דקאמר מיירי בשחיטה: יוז מעיקרא ראין צריך העמדה והערכה נקדושת מזבח וכן: זו לפדותו בשויו ומה היה: יטן בעולה תמימה שנשחטה למזבח: **כ**ן התם ופליגי דר אלעזר: לאן הוא מיהא לרבנן: